

ת"פ 61448/11/15 - מדינת ישראל נגד מור מרדכי פרנקו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 61448-11-15 מדינת ישראל נ' פרנקו(עצור בפיקוח)
תיק חיצוני: 0

לפני מאשימה נגד נאשם
כב' השופט ג'ורג' קרא, סגן הנשיא
מדינת ישראל
מור מרדכי פרנקו (עצור בפיקוח)

ה ח ל ט ה

ר ק ע

1. לפני בקשה להפרדת אישומים בכתב האישום שהוגש כנגד הנאשם. הגם שהדבר לא צוין במפורש בבקשה, בחנתי את הבקשה כאילו הוגשה במסגרת הסמכות הקבועה בחוק להפרדת משפט בסעיף 88 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ").

2. הנאשם מואשם בפעילות פלילית שאותה ביצע במסגרת חבורה, ששמות חבריה מופיעים בסעיף 6 לאישום הראשון של כתב האישום. האישומים נגדו הם תוצר של פעילות בצוותא עם חברים שונים מאותה חבורה. התיק נגד שאר חברי הקבוצה מתנהל לפני מותב אחר, מאחר שהנאשם הוא עד תביעה במשפטם.

3. כתב האישום מייחס לנאשם ארבעה אישומים:

לפי עובדות האישום הראשון, בתאריך 29.8.15 ובסמוך לו קשרה החבורה ובתוכה הנאשם קשר להטיל אימה על שני בני אדם, מוסא וחיים, שאתם הסתכסכו בסכסוך כספי, וזאת על מנת לממש את דרישותיהם הכספיות. במסגרת הקשר ולשם קידומו הם איימו על מוסא ואף הגיעו לביתו בקבוצה גדולה כדי להתעמת אתו. בעקבות כך עוכב הנאשם לחקירה, ובתחנת המשטרה קילל את השוטר, איים עליו ואף הטיל את מימיו כשהוא פונה לכיוונו.

הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם הן: סחיטה באיומים בצוותא, עבירה לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק; העלבת עובד ציבור, עבירה לפי סעיף 288 לחוק; מעשה מגונה בפומבי, עבירה לפי סעיף 349(א) לחוק.

לפי עובדות האישום השני, בהמשך לאירוע הסחיטה קשרו אחדים מאותה חבורה קשר לגרום למוסא חבלה חמורה. ביום 2.11.15 הם הצמידו מטען חבלה לקיר ביתו, פוצצו אותו, וכתוצאה נגרם נזק רב לבית. במהלך ביצוע התכנית

נעשה שימוש בקטנוע הרשום בבעלות הנאשם. בהוראת אחד מאנשי החבורה הגיש הנאשם תלונה כוזבת במשטרה, לפיה נגנב הקטנוע ביום 1.11.15. הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם הן: ידיעות כוזבות, עבירה לפי סעיף 243 סיפא לחוק.

לפי עובדות האישום השלישי, בתאריך 11.6.15 נהג הנאשם בקטנוע מדגם שעליו אין לו רישיון נהיגה, ובלא שקיבל רשות מבעליו, כשעמו על הקטנוע נוסע נוסף. בעקבותיו נהג אדם בשם דוד שריקי, המוזכר כאחד מחבורת הקושרים באישום הראשון. שני כלי הרכב נעו במהירות בדרך עירונית, עברו מנתיב לנתיב בנסיעה פרועה וחצו 6 רמזורים באור אדום, כשאחריהם דולק שוטר. הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם הן: סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, עבירה לפי סעיף 332(2) **לחוק**; נהיגה ללא רישיון נהיגה, עבירה לפי תקנה 10 יחד עם תקנה 62 **לפקודת התעבורה [נוסח חדש]**, **התשכ"א-1961**; שימוש ברכב ללא רשות, עבירה לפי סעיף 413ג סיפא לחוק.

לפי עובדות האישום הרביעי, בתאריך 11.11.15 הגיעו שוטרים לעצור את הנאשם. במהלך ביצוע צו המעצר איים הנאשם על השוטרים, קילל אותם, ניסה לפגוע בהם באמצעות השלכת חפץ וירק על אחד מהם. הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם הן: נסיון תקיפת שוטרים, עבירה לפי סעיף 273 יחד עם סעיף 25 **לחוק**; אימים, עבירה לפי סעיף 192 **לחוק**; העלבת עובד ציבור, עבירה לפי סעיף 288 **לחוק**.

טענות הצדדים

4. לטענת ב"כ המבקשים, אישום 3 אינו קשור לתיק: יש בו פ"א שונה - עניין של אופנוע שנחקר בחודש יוני, לפני שאירעו האירועים האחרים; הנסיבות שונות ולא מדובר באותה עבירה - לכן יש להפרידו מכתב האישום. בנוסף, לטענתה, גם את אישומים 2 ו-4 מוטב היה שלא לצרף לכתב האישום, מאחר שמקבץ האישומים משחיר את הנאשם.

5. בתגובתה מפנה המאשימה לסעיף 86 לחסד"פ הקובע את סמכותה לצרף מספר אישומים נגד נאשם בכתב אישום אחד. המאשימה מדגישה את העובדה שהנאשם הוא חלק מחבורה שעסקה בפעילות פלילית, והאישומים נגדו הם תוצר של פעילות בצוותא עם חברים שונים מאותה חבורה. בין האישומים יש קשר הדוק לאור זהותם של הנוטלים חלק בפעילות הפלילית.

כך, לפעילות המתוארת באישום השלישי שותף דוד שריקי, המוזכר גם כקשור לאירוע הראשון; ובאשר לאישום הרביעי - הוא נוגע למעצרו של הנאשם בתיק זה. בשל הדמיון בין העובדות המתוארות באישומים ובשל השתייכות המבצעים לאותה חבורה - יש לראות בהן סדרת מעשים בפרשה עבריינית אחת.

דין

6. הסמכות לצירוף אישומים קבועה בסעיף 86 לחסד"פ בזו הלשון: **"מותר לצרף בכתב אישום אחד כמה אישומים אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת..."**. התנאים הקבועים בסעיף 86 הנ"ל הם חלופיים, כך שדי בהתקיים תנאי אחד מהשלושה כדי לאפשר צירוף אישומים. המלומד י' קדמי מחדד את דברי החוק: **"בהתאם להוראת החוק, רשאית התביעה לצרף בכתב אישום אחד מספר אישומים, אך ורק אם הם מבוססים: (1) 'על אותן עובדות' (לאמור: אם המדובר בגזרות שונות של פרשה אחת); (2) או על 'עובדות דומות' (...[ציטוט מבג"ץ חדר, ר' להלן]); (3)**

או על סדרת מעשים נפרדים - מבחינת הזמן והמקום - אשר קיים ביניהם חוט מקשר, ההופך אותם לפרשה כוללת אחת" (ההדגשות במקור, ג'.ק.) (י' קדמי על סדר הדין בפלילים חלק שני, מהדורה מעודכנת 2009, עמ' 938) (להלן: "קדמי"). הרחבה לעניין "עובדות דומות" מצויה בבג"ץ חדר: "התנאי בדבר 'עובדות דומות' אין משמעו כי בין עובדותיהם של האישומים אין כל הבדל. כל שצריך להתקיים הוא מכנה משותף עובדתי. הווי אומר: די בכך שאישומים מבוססים על עובדות שרובן, או עיקרן, דומות כדי להכשיר את צירופם כאישומים המבוססים על עובדות דומות" (בג"ץ 5283/98 חדר נ' שופטי בית המשפט המחוזי ב-ים [12.11.98], פס' 3) (להלן: חדר).

7. המטרות שמבקש צירוף אישומים להשיג - בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף 86 לחסד"פ - נוסחו על ידי המלומד י' קדמי בסעיף "הארות והארות" העוקב לצירוף נאשמים, אך הרישא שלהם יפה גם לענייננו: "הצירוף נעשה הן מטעמי יעילות, של שמיעת העדים פעם אחת ובחבילה אחת, והן מטעמים מהותיים של עשיית צדק, דהיינו: שהעדים ישמעו על ידי אותו בית משפט, אשר יקבע לגביהם עמדה אחת" (ההדגשות במקור, ג'.ק.) (עמ' 941).

בפרשת סוסן, העוסקת בשילוב של צירוף נאשמים ואישומים (סעיפים 86 ו-87 לחסד"פ), נכתב כך: "הדעת נותנת כי המחוקק כיוון לכך שפרשה עובדתית אחת תתברר לפני בית-משפט אחד, על כל ספיחיה. אין חולק כי זהו גם המצב הרצוי" (ע"פ 866/95 סוסן נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(1) 793 [1996], פס' 5) (להלן: "סוסן"). על היתרונות שמבקש צירוף אישומים להשיג נכתב בבג"ץ חדר כך: "בהתקיים תנאים אלה [של סעיף 86]... לארקשאינפגםבצירוףהאישומים, הנמצדשיקוליהיעילותוהנמצדהיכולתלהגיעלחקרהאמת" (פס' 6). שופט בית המשפט המחוזי בירושלים (כתוארו אז) צ' זילברטל, קובע כי "ככלל, צירוף אישומים וצירוף נאשמים נועד לייעל את הדין. צירוף כזה מאפשר שמיעת כל העדים הנוגעים לאותה פרשה על-ידי מותב אחד. מעבר ליעילות המושגת בדרך זו, הדבר מביא למתן החלטה אחת לגבי כל הפרשה ומונע אפשרות של החלטות סותרות וממצאים מנוגדים שייקבעו על-ידי הרכבים שונים" (ת"פ (י-ם) 1256/01 מדינת ישראל נ' יונה כהן ואח' [10.2.2003], פס' 8) (להלן: "כהן").

8. להוראת החוק לצירוף אישומים בסעיף 86 לחסד"פ קיים חריג - סעיף 88 לחסד"פ. סעיף 88 קובע כי "בית המשפט רשאי, בכל שלב שלפני הכרעת הדין, לצוות על הפרדת המשפט באישום פלילי שנכלל בכתב האישום...". לעניין האופציה להפרדת כתבי אישום נקבע בבג"ץ אביטן: "עריכתו של כתב האישום, תוך צירוף אישומים או נאשמים, אינה בגדר תוצאה בלתי משתנה או בלתי הדירה שהיא מעין סוף פסוק... ההפרדה אפשרית בכל שלב" (בג"ץ 398/83 אביטן נ' וינוגרד ושצקי, לז(3) 467 [1983] (פס' 4) (להלן: "אביטן"). המבחן המרכזי המנחה את בתי-המשפט בבואם לשקול אם לצוות על הפרדת משפטיהם של נאשמים שצורפו כדין הוא מבחן עיוות הדין. קביעה זו מופיעה בסיפא של סעיף 90 לחסד"פ: "בית המשפט רשאי... לצוות על איחוד הדין... ובית המשפט סבור שהצירוף לא יגרום לעיוות דין". במילים אחרות, סעיף 88 יופעל רק אם תקופח באופן חמור יכולת הנאשם להתגונן. לעניין הפרשנות העקרונית למונח 'עיוות דין' נקבע ע"י הנשיא ברק, כתוארו אז, כי "יש לפרש ביטוי זה בהקשרו החקיקתי ובהתייחס לתכלית העומדת ביסוד דבר החקיקה...". (מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ג(1) 529-563 [1999], עמ' 563). לענייננו, המונח מובהר על ידי המלומד י' קדמי כך: "פגיעה בהגנת הנאשם, יכולה להיות נעוצה: בחשיפת 'אופיו השלילי' עקב ריבוי אישומים ויצירת משפט קדום לחובתו; ... או - בשל ממדי הנטל המוטל עליו בעקבות הצירוף" (עמ' 944).

מספר פסיקות נדרשות למשמעות המונח 'עיוות דין' בהקשר של סעיפים 88 ו-90 לחסד"פ. כך למשל, בג"ץ חדר בוחן

אם ב"צירופם של אישומים המבוססים על עובדות דומות יש כדי 'להשחיר' את פני הנאשם ולפגוע בסיכויי שגרסתו ביחס לאישום זה או אחר תזכה לאמונו של בית-המשפט" (פס' 7); בעניין מויאל מתקיים בירור, אם צירוף נאשם לשאר הנאשמים "ישחיר את פניו [או ימנע ממנו] להציג קו הגנה" (ת"פ (ב"ש) 23020-01-16 מדינת ישראל נ' מויאל ואח' [10.03.16], עמ' 5); בעניין אפרתי נטען, כי "פגיעה בהגנתו של נאשם יכולה להיות נעוצה בחשיפת אופיו השלילי עקב ריבוי אישומים ויצירת משפט קדום לחובתו... או בשל ממדי הנטל המוטל עליו בעקבות הצירוף" (ת"פ (ת"א) 10291-01-12 מדינת ישראל נ' צ'רני ואח' [08.03.12] (עמ' 5); וכן גם ב/17932700 ע"פ 917/81 כהן נ' מדינת ישראל [22.11.82], עמ' 5 (להלן "כהן"); ובע"פ 350/91 ממן נ' מדינת ישראל [12.03.91], עמ' 350.

9. לפני בית המשפט מונחים על כפות המאזניים מצד אחד הטעמים לצירוף אישומים הנזכרים לעיל: יעילות דיונית - מניעת סרבול הליכים; וצדק מהותי - הערכה אחידה של מהימנות העדים; ומצד אחר הטעמים להפרדת המשפט בשל קיפוח יכולתו של הנאשם להתגונן בפניה אישומים. הקו של הפסיקה הוא כי "ככלל, שיקולי יעילות אינם שיקולים פסולים, אך הם מהווים שיקולים משניים לשיקולי צדק ולחשש מפני פגיעה בנאשם" (ת"פ (נצ') 592/97 מדינת ישראל נ' שאולוב [26.11.97] (עמ' 417 א-ג); ואולם, כל עוד אין בצירוף פגיעה בהגנתו של הנאשם - המגמה השלטת היא להותיר על כנו את צירוף האישומים. באופן זה, יישמעו העדים פעם אחת במאוחד, וינתן פסק דין אחד החורץ דין אחד על סמך קביעה עובדתית אחת באשר לראיות ולהערכתן (ר' למשל: עניין סוסן; עניין כהן). בג"ץ חדר מגבש את עניין האיזון במילים אלה: "ככלל, ובהיעדר בסיס ממשי לקיום חשש שבירור האישומים במאוחד עלול לפגוע בהגנת הנאשם, אין בית-המשפט שועה לטענה כי בעצם צירופם של אישומים המבוססים על עובדות דומות יש כדי 'להשחיר' את פני הנאשם ולפגוע בסיכויי שגרסתו ביחס לאישום זה או אחר תזכה לאמונו של בית-המשפט" (פס' 7).

מן הכלל אל הפרט

10. בענייננו לבקשת ההגנה שתי טענות עיקריות: האישום השלישי אינו קשור לשאר האישומים שבתיק האישום; והאישומים השני והרביעי משחירים את הנאשם, ועל כן מוטב לנהל אותם בנפרד. מנגד מצביעה המאשימה על קשר בין האישומים, הנובע הן מההשתייכות של הנוטלים חלק בפעילות הפלילית לאותה חבורה והן מהדמיון בין העובדות המתוארות באישומים - עד שיש לראות בהן סדרת מעשים בפרשה עבריינית אחת.

הבקשה להפרדת האישום השלישי נבחנת, ראשית, במסגרת הוראת התנאי השלישי של סעיף 86 לחסד"פ "סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת", תוך הישענות על פרשנותו של המלומד קדמי לתנאי זה: "סדרת מעשים נפרדים - מבחינת הזמן והמקום - אשר קיים ביניהם חוט מקשר, ההופך אותם לפרשה כוללת אחת". את החוט המקשר של המעשה המתואר באישום השלישי לשאר המעשים המתוארים בכתב האישום מספק לנו דוד שריקי, המוזכר בסעיף 6 לאישום הראשון כאחד מאנשי החבורה שאליה משתייך גם הנאשם. שניהם ביצעו לכאורה בצוותא את הפעילות הפלילית הזו, ועמם אדם נוסף שאינו מנוי עם החבורה. בנוסף, נבחנת הבקשה להפרדת האישום השלישי גם במסגרת התנאי השני בסעיף 86 לחסד"פ 'עובדות דומות' ולפירוש שניתן לו בבג"ץ חדר: "די בכך שאישומים מבוססים על עובדות שרובן, או עיקרן, דומות כדי להכשיר את צירופם כאישומים המבוססים על עובדות דומות... השוני בטיב המעשים [האחד קצח והאחר ניסיון לרצח, בפרשת חדר] אינו מעלה ואינו מוריד". במקרה שלפנינו, אף שמדובר בכתב אישום המפרט מעשים שונים ונפרדים, גם מבחינת הזמן והמקום, יש להם מכנה עובדתי משותף. המסקנה העולה מכאן היא שיש חוט מקשר בין האישום השלישי ושאר האישומים שבכתב האישום.

11. בנוגע לטענה שהאישומים השני והרביעי משחירים את הנאשם, איני מוצא כי הונח לכך יסוד קונקרטי כלשהו בבקשת ב"כ הנאשם. לא הועלו טענות של ממש, כיצד עלולה ההגנה להיפגע כתוצאה מניהולו של משפט משותף. אין לי אלא לקבוע כי טענה זו נטענה כטענה בעלמא, בלא שהונח בסיס מוצק לחשש להשחרה.

12. סיכומי של דבר, המכנה המשותף העובדתי בין האישומים, מצדיק בירורם בפני אותה ערכאה שיפוטית. באשר לחשש מפני השחרת פניו של הנאשם נקבע בפסיקה, כי **"ככלל אין לקבל טענה זו, לאור העובדה כי מדובר בשופט מקצועי, וחזקה עליו שידע להכריע בכל אחד מהאישומים בנפרד, על יסוד התשתית הראייתית שתונח לפניו"** (בג"ץ חדר). לא מצאתי, כי התקיימו בענייננו נסיבות שיצדיקו חריגה מהכלל בקבלת טענת ב"כ הנאשם. מן האמור לעיל, באיזון בין האינטרסים השונים גובר האינטרס בדבר ניהול הליך משותף על פני הפגיעה הנטענת בהגנת המבקש. ולפי שהמגמה בפסיקה היא לבקר צירוף אישומים ונאשמים משיקולי יעילות ועשיית צדק מהותי - כאשר אין בכך כדי לקפח את הגנת הנאשם - נוטה הכף לעבר דחיית בקשת ב"כ הנאשם.

הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה בלשכתי היום ט"ו כסלו תשע"ז, 15/12/2016 בהיעדר הצדדים.

ג'ורג' קרא , שופט, סגן נשיא